

HANDREIKING TAAKDELEGATIE

Voor werknemers en hun vertegenwoordigers in de
ondernemingsraad of personeelsvertegenwoordiging

DECEMBER 2019

HANDREIKING TAAKDELEGATIE

VOOR WERKNEMERS EN HUN VERTEGENWOORDIGERS IN DE ONDERNEMINGSRAAD OF PERSONEELS- VERTEGENWOORDIGING

1. INLEIDING

WAT IS HET PROBLEEM?

Bedrijfsartsen delegeren medische en niet-medische taken aan personen met heel verschillende opleidingen en verantwoordelijkheden. Dit wordt taakdelegatie genoemd en ook wel 'verlengde arm constructie', omdat de gedelegeerden als het ware de arm van de bedrijfsarts verlengen.¹ Hoewel de bedrijfsartsen verantwoordelijk blijven voor de uitvoering van alle taken die ze delegeren, gaat er vaak wat mis, waarvan de werknemer dan de dupe is. Werknemers die te maken krijgen met een gedelegeerde, weten vaak niet met wie ze te maken hebben. Daardoor geven ze vaak ten onrechte informatie over hun gezondheid. Onbekwame gedelegeerden kunnen gezondheidsschade aanrichten en werknemers ook anderszins benadelen. De FNV ontvangt van haar leden buitengewoon veel vragen en klachten over taakdelegatie en heeft hiervoor meermalen politieke aandacht gevraagd.²

WAAR GAAT DEZE HANDREIKING OVER?

Elke werkgever moet voor zijn werknemers³ een contract sluiten met een gecertificeerde arbodienst. In die gevallen, waarin een werkgever van deze verplichting is vrijgesteld, moet hij in elk geval een contract sluiten met een bedrijfsarts⁴. Bij wet zijn aan de bedrijfsarts taken toebedeeld op het gebied van de zorg voor de gezondheid van werknemers. Een bedrijfsarts kan een deel van zijn taken delegeren aan andere personen. Bedrijfsartsen doen dit⁵ omdat er een tekort is aan bedrijfsartsen en ze (dus) niet alles zelf kunnen doen. Als een bedrijfsarts taken delegeert aan een basisarts, ook wel arbo-arts genoemd, dan wordt dat supervisie genoemd.⁶ Deze handreiking gaat over de voorwaarden die de FNV aan verantwoorde taakdelegatie stelt en de noodzakelijke communicatie over taakdelegatie aan alle werkenden in de betreffende organisatie.

HOE KWAM DEZE HANDREIKING TOT STAND?

De FNV heeft over de inhoud van deze handreiking overleg gevoerd met bedrijfsartsen en arbodiensten, die bij taakdelegatie de gezondheid van werknemers en de controlebaarheid door werknemers voorop stellen. Waar in de handreiking gesproken wordt over het oordeel of de visie van de FNV, is het oordeel van deze bedrijfsartsen en arbodiensten inbegrepen.

WAT IS ER GEREGELD?

Onder verantwoordelijkheid van het ministerie van SZW is een Werkwijzer taakdelegatie opgesteld en op het Arboportaal geplaatst.⁷ Deze werkwijzer is bedoeld als een handreiking voor de toepassing van taakdelegatie in de praktijk. De werkwijzer bouwt voort op het Standpunt delegatie van taken door de bedrijfsarts⁸ van de NVAB⁹. Dat

¹) Delegeren is iets anders dan verwijzen. Zie voor dit laatste de Leidraad Verwijzen door de bedrijfsarts (2004): nvab-online.nl/sites/default/files/bestanden-webpaginas/Leidraad-Verwijzene617.pdf

²) Rapport Verzuimbegeleiding: een corrupt systeem (zeggenchap.info/download/nieuws/rapport_verzuimbegeleiding_corrupt_systeem_281013.pdf; 28 oktober 2013); Brief aan de Tweede Kamer over wetsvoorstel 34 375 (2 februari 2016).

³) 'Werknemers' moet in deze handreiking ruim worden opgevat. Het gaat om alle werkenden, allen die werkzaam zijn voor de werkgever, ongeacht de aard van de arbeidsrelatie.

⁴) Artikelen 14 en 14a Arbowet. In deze handreiking wordt met bedrijfsarts uitdrukkelijk bedoeld een deskundige persoon op het terrein van de arbeids- en bedrijfsgeneeskunde, die als bedrijfsarts is ingeschreven in een erkend specialistenregister als bedoeld in artikel 14 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (BIG-register). Een werkgever hoeft alleen dan geen contract te sluiten met een gecertificeerde arbodienst als hij daarover schriftelijke overeenstemming heeft bereikt met de OR of PVT of als daarover Cao-afspraken zijn gemaakt.

⁵) Formeel delegeren bedrijfsartsen taken en zijn zij daarvoor verantwoordelijk. In de praktijk komt het initiatief vooral van arbodiensten, die baat hebben bij taakdelegatie omdat zij daardoor meer flexibiliteit hebben voor wat betreft de inzet van de bedrijfsarts, met minder (schaarse en dure) bedrijfsartsen toekunnen en meer kunnen variëren in het berekenen van de kostprijs (lager waar het moet - doordat gedelegeerden goedkoper zijn - en hoger waar het kan - door voor gedelegeerden het tarief van de bedrijfsarts te rekenen).

⁶) Waar in deze handreiking alleen gesproken wordt van (taak)delegatie, wordt daaronder ook supervisie begrepen.

⁷) Gepubliceerd op het Arboportaal: arboportaal.nl/documenten/publicatie/2019/02/01/werkwijzer-taakdelegatie

⁸) Standpunt delegatie van taken door de bedrijfsarts. Samenvatting & Achtergronddocument, NVAB 8-11-2018: oval.nl/cms/public/files/2019-04/1556622485_standpunt-taakdelegatie-samenvatting-en-achtergronddoc-v20181108.pdf

⁹) Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde

standpunt is op zijn beurt een nadere invulling van de kaders en randvoorwaarden die door onderzoeksbureau NIVEL in opdracht van SZW in kaart zijn gebracht.¹⁰

Bij brief van 3 mei 2019¹¹ heeft de staatssecretaris belanghebbende 'veldpartijen', waaronder sociale partners, gevraagd om deze werkwijzer onder de aandacht te brengen van betrokken partijen, zoals werknemers.

WAT VINDT DE FNV HIERVAN?

De FNV betreurt de publicatie van de Werkwijzer taakdelegatie. De Werkwijzer komt niet tegemoet aan de behoefte van werknemers aan waarborgen voor de kwaliteit van de bedrijfsgezondheidszorg en aan transparantie. In een brief aan de Tweede Kamer¹² en aan de staatssecretaris heeft de FNV een eigen Handreiking taakdelegatie voor werknemers en hun vertegenwoordigers aangekondigd opdat daarmee in het overleg met werkgevers, arbodiensten en bedrijfsartsen een aantal voor werknemers belangrijke randvoorwaarden voor taakdelegatie kan worden veiliggesteld.

2. HANDREIKING TAAKDELEGATIE

INSTEMMINGSRECHT OR EN PVT

Taakdelegatie door de bedrijfsarts kan beschouwd worden als een regeling op het gebied van de arbeidsomstandigheden, het ziekteverzuim of het re-integratiebeleid, zoals bedoeld in artikel 27 lid 1 onder d WOR. Vaak zal de taakdelegatie impliciet of expliciet onderdeel zijn van een verzuimprotocol of van het contract met de arbodienst of bedrijfsarts. Mogelijk wordt in enige bepaling verwezen naar de Werkwijzer taakdelegatie. Hoe dan ook, de OR en de PVT hebben instemmingsrecht, ongeacht de vorm waarin de taakdelegatie gegoten is. Naar het oordeel van de FNV doet de OR of PVT er verstandig aan om de taakdelegatie in elk geval te toetsen op de volgende onderdelen.

VOORBEHOUDEN TAKEN

Aan de bedrijfsarts zijn bij wet verschillende taken opgedragen. Dat is niet zo maar. Zij beschikken over een bijzondere deskundigheid en gelden als wettelijk erkende specialist op hun vakgebied. Zij staan als zodanig ingeschreven in het BIG-register voor bedrijfsartsen.

Bedrijfsartsen verrichten in de praktijk zowel bedrijfsgeneeskundige als procesmatige taken. Die taken kunnen zij voor een groot deel delegeren, maar zij blijven zelf altijd ook verantwoordelijk voor de uitvoering door gedelegeerden van die gedelegeerde taken. Bedrijfsartsen kunnen echter een aantal taken niet delegeren, de zogenaamde voorbehouden taken. In het Standpunt delegatie van taken door de bedrijfsarts van de NVAB zijn die voorzien van een 1.¹³ Naar het oordeel van de FNV mogen in elk geval de volgende taken, vanwege de vereiste deskundigheid en de daarmee gepaard gaande verantwoordelijkheid, niet worden gedelegeerd:¹⁴

- Het vaststellen van een medische of arbeidsgezondheidskundige diagnose en het communiceren daarover met de werkende en met andere artsen (zoals huisarts en specialist);
- Het vaststellen van een arbeidsgeneeskundig oordeel m.b.t. een werksituatie, werkomstandigheden of taakstelling in de zin van de Arbowet;
- Het melden van beroepsziekten aan het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten (NCvB);
- Het opstellen van een probleemanalyse in de zin van de Wet Verbetering Poortwachter (WVP) en het rapporteren daarover aan werkgever en werknemer.

¹⁰⁾ Kansen van taakdelegatie en taakherschikking in de bedrijfsgezondheidszorg, Nivel 2017: nivel.nl/sites/default/files/bestanden/Kansen_taa_kdelegatie_bedrijfsartsen.pdf. Op grond van wetgeving en (tuchtrechtelijke) jurisprudentie kunnen bedrijfsartsen volgens Nivel taken delegeren, mits aan de volgende vijf kernvoorwaarden wordt voldaan:

1. De bedrijfsarts moet een opdracht aan de gedelegeerde verstrekken;
2. De bedrijfsarts moet daarbij zo nodig voldoende aanwijzingen geven;
3. De bedrijfsarts moet de bekwaamheid van de gedelegeerde hebben beoordeeld, waarbij deze laatste de eigen bekwaamheid als opdrachtnemer moet hebben beoordeeld;
4. De bedrijfsarts moet voorzien in adequaat toezicht en/of de mogelijkheid van tussenkomst;
5. De werknemer moet over de delegatie en de daarbij behorende verantwoordelijkheidsverdeling zijn geïnformeerd (met inbegrip van de mogelijkheid de bedrijfsarts (persoonlijk) te consulteren).

¹¹⁾ Brief aan de Tweede Kamer van 3 mei 2019 (25883 nr. 345): zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25883-345.html

¹²⁾ Brief van 7 mei 2019, kenmerk 19-058/KJ/RS/lvdj.

¹³⁾ Standpunt delegatie van taken door de bedrijfsarts. Samenvatting & Achtergronddocument, NVAB 8-11-2018: oval.nl/cms/public/files/2019-04/1556622485_standpunt-taakdelegatie-samenvatting-en-achtergronddoc-v20181108.pdf

¹⁴⁾ En evenmin onder supervisie worden toebedeeld aan arbo-artsen.

DELEGATIE IN OVEREENSTEMMING MET OPLEIDING EN COMPETENTIES GEDELEGEERDEN

Bij de vraag aan wie de bedrijfsarts welke taken kan delegeren, dienen objectieve criteria als opleiding, BIG-registratie en ervaring zwaarder te wegen dan het subjectieve oordeel van de bedrijfsarts over de bekwaamheid van de gedelegeerde. Bij taakdelegatie kan grofweg onderscheid gemaakt worden in drie groepen functionarissen:

- a. niet geregistreerde artsen, ook wel arbo-arts genoemd.¹⁵ Zij kunnen taken verrichten onder supervisie (zoals de taakdelegatie aan arbo-artsen wordt genoemd).
- b. verpleegkundigen met BIG-registratie en andere medisch geschoolde 'generalisten'. Verpleegkundigen kunnen worden onderscheiden in degenen met nadere scholing in arbeidsgezondheidskunde en kennis van de werksituatie (vaak arbo- of bedrijfsverpleegkundigen genoemd) en zonder (meestal verzuimverpleegkundige of verzuimconsulent genoemd).
- c. niet medisch geschoolde casebegeleiders. Dit betreft met name bedrijfsmaatschappelijk werkers (BMW), re-integratiemanagers, personeelswerkers en casemanagers.¹⁶

DELEGATIE VAN MEDISCHE TAKEN ALLEEN AAN MEDISCH DESKUNDIGEN

Delegatie van taken, waarvoor een bepaalde medische deskundigheid nodig is, mogen slechts worden gedelegeerd aan medische professionals, die over die deskundigheid beschikken. Simpel gezegd: leken mogen geen doktertje spelen.

Voorbeeld: een bedrijfsarts kan niet aan een administratief medewerkster van de arbodienst (niet medisch geschoold) vragen om bloed te prikken. Aan een verpleegkundige kan dat wel worden gevraagd.

AAN ONDERSTEUNENDE FUNCTIONARISSEN MAG GEEN BEOORDELINGSBEVOEGDHEID WORDEN GEDELEGEERD

Wanneer de taak van een functionaris bestaat uit faciliterende en coördinerende werkzaamheden, uitvoerend werk dus, mag aan deze functionaris geen beoordelingsbevoegdheid worden gedelegeerd. De functionaris mag alleen beschikken over de informatie die noodzakelijk is voor de vervulling van deze procesmatige taken.¹⁷

Voorbeeld: een bedrijfsarts kan niet aan een administratief medewerker van de arbodienst vragen om een probleemanalyse te bespreken met werkgever en werknemer. De bedrijfsarts kan hem wel vragen om een werknemer een machtiging te laten ondertekenen om informatie op te vragen bij diens behandelaar.

GEEN DELEGATIE VAN TAKEN AAN WERKNEMERS VAN DE OPDRACHTGEVER (WERKGEVER)

De bedrijfsarts mag geen taken delegeren aan functionarissen die in loondienst zijn van de werkgever (opdrachtgever). De bedrijfsarts behoort tot de deskundige personen, die hun bijstand dienen te verlenen met behoud van hun zelfstandigheid en van hun onafhankelijkheid ten opzichte van de werkgever.¹⁸ Daaruit vloeit voort dat dit ook geldt voor degenen aan wie de bedrijfsarts taken delegeert. Een dienstverband bij de werkgever (opdrachtgever) acht de FNV daarmee in strijd. Ook afgezien van dit juridische argument, tast een degelijke constructie het vertrouwen in de onafhankelijkheid van de bedrijfsarts aan.

Voorbeeld: een bedrijfsarts moet geen taken delegeren aan een casemanager of een verzuimconsulent, die in dienst van de opdrachtgever (werkgever) is.

¹⁵⁾ Het gaat om de arts in opleiding tot specialist bedrijfsgeneeskunde (aios) of de arts niet in opleiding tot specialist bedrijfsgeneeskunde (anios).

¹⁶⁾ Voor de BMW is er onderscheid naar situaties waarin deze een rol vervult zoals vergelijkbaar met verpleegkundigen (zie onder b) en de zelfstandige eerstelijnsrol voor psychosociale hulpverlening. Een deel van hen valt onder een verenigingstuchtrecht.

¹⁷⁾ In het algemeen mogen gedelegeerden alleen toegang hebben tot de informatie die noodzakelijk is voor de vervulling van de gedelegeerde taak.

¹⁸⁾ Artikel 13 lid 6 Arboret.

NIET MEER DAN VIJF GEDELEGEERDEN PER BEDRIJFSARTS

Om de kwaliteit van de bedrijfsgezondheidszorg te waarborgen, dient het aantal gedelegeerden beperkt te zijn. Als de bedrijfsarts naast het uitvoeren van zijn eigen (al dan niet voorbehouden) taken ook nog toezicht moet houden op de uitvoering van taken van degenen aan wie hij taken heeft gedelegeerd of die onder zijn supervisie taken verrichten, dan ontstaat al gauw druk op de kwaliteit van de zorgverlening. De FNV houdt als vuistregel een maximum van vijf gedelegeerden per bedrijfsarts aan. Als een bedrijfsarts aan meer dan vijf personen taken delegeert, dan kan van hem gevraagd worden uit te leggen waarom dit naar zijn mening verantwoord is.

Toelichting: de delegatie van procesmatige taken, zoals afspraken maken en vastleggen in het procesdossier, levert de bedrijfsarts weinig tijdwinst op; de delegatie van bedrijfsgeneeskundige taken levert de bedrijfsarts per saldo ook niet zoveel tijdwinst op, omdat het houden van toezicht, inclusief overleg, relatief veel tijd kost. Gaat het in totaal om meer dan vijf personen, dan dreigen de eigen taken en verantwoordelijkheden van de bedrijfsarts in het gedrang te komen.

DEUGDELIJKE INFORMATIE AAN DE WERKNEMERS OVER DE TAAKDELEGATIE

Werknemers moeten worden geïnformeerd over hun recht om de bedrijfsarts zonder toestemming van de werkgever persoonlijk te raadplegen en over de wijze waarop ze met de bedrijfsarts in contact kunnen komen.

Iedere bedrijfsarts, die taken delegeert, dient bij aanvang van zijn werkzaamheden de werkenden daarover te informeren. Dat kan bijvoorbeeld via intranet of een brochure. Die informatie, bij voorkeur in de vorm van een matrix, dient de namen van de bedrijfsarts en de gedelegeerden te bevatten, de taken die de bedrijfsarts delegeert, de relatie van elke gedelegeerde taak tot de taak van de bedrijfsarts¹⁹⁾, gegevens over beroep, opleiding en competenties van de gedelegeerden alsmede gegevens over hoe het toezicht van de bedrijfsarts op de gedelegeerden is vastgelegd. Daarnaast dient bij iedere uitnodiging voor een intake of afspraak en bij ieder contactmoment aan de werkende duidelijk te worden gemaakt met wie deze te maken heeft en in het kader van welke gedelegeerde taak.

¹⁹⁾ Als deze relatie niet wordt gelegd, is volstrekt niet transparant welke taken wel en niet gedelegeerd mogen worden en hoe deze taken zich tot elkaar verhouden.

De bedoelde matrix zou er als volgt uit kunnen zien:

Naam bedrijfsarts:

Delegatie (inclusief supervisie) van bedrijfsgeneeskundige taken:

Taak bedrijfsarts:	Gedelegeerd deel taak bedrijfsarts:	Naam en functie gedelegeerde:	Opleiding/competentie/specifieke bekwaamheid gedelegeerde:	Wijze van toezicht op gedelegeerde (protocolen/instructies/overleg- of overdrachtsindicaties/werkafspraken):
--------------------	-------------------------------------	-------------------------------	--	--

---

Delegatie van procesmatige en overige taken:

Taak bedrijfsarts:	Gedelegeerd deel taak bedrijfsarts:	Naam en functie gedelegeerde:	Opleiding/competentie/specifieke bekwaamheid gedelegeerde:	Wijze van toezicht op gedelegeerde (protocolen/instructies/overleg- of overdrachtsindicaties/werkafspraken):
--------------------	-------------------------------------	-------------------------------	--	--

---

